Makfa ar peefuhtifchanu par pafti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bef Peelikuma: par gadu 2 " — "
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 " 40 "
bef Peelikuma: par ½ gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — " 90 "
bef Peelikuma: par ¼ gadu — " 70 "

Makfa bef peefuhtifchanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bef Peelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par ½ gadu — " 90 "
bef Peelikuma: par ½ gadu — " 55 "
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — " 50 "
bef Peelikuma: par ¼ gadu — " 30 "

Ar pafcha wifufchehliga augfta Keifara wehlefchanu.

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teek ifdots feftdeenâm no plkft. 8 fahkot.

Makfa par fludinafchanu: par weenas flejas fmalku rakftu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekfpedizija Rigâ, Ernft Plates grahmatu- un bilfchu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weefis ifnahk weenreif pa nedeļu.

№ 18. Seftdeen, 2. majâ. 1892.

Mahjas Weefi ar Peelikumu war paftellet un **fludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweefchu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bef tam Mahjas Weefi war wehl paftellet bef daudf peenemfchanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilfehtâs, kâ: **Zehfis:** B. Peterfon un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alkfne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. fehjeja Karl Gruhfin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Befthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Befthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talfôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontfchewfki kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weefi" war apftellet pee faweem zeen. draudfes mahzitajeem, fkolotajeem un pagafta fkrihwereem, kurus mihlі luhdju, tahdas apftellefchanas laipni peenemt.

Wisaugftaki apftiprinata fewifchkà komiteja
fem Wina Keifarifkàs Augftibas
Tronamantneeka Zefarewitfcha prefidijas.

Naudas dahwanas, kuras nodomatas nodot fem Wina Keifarifkàs Augftibas Tronamantneeka Zefarewitfcha prefidijas ftahwofchai fewifchkai komitejai, dehl palidfibas fneegfchanas truhkumu zeetejeem par labu, kà ari tee, kas wehletos labibu un miltus truhkumzeetejeem dahwinat, war peeteiktees Wina Keifarifkàs Augftibas kabineta lokalâ, pee Anitfchkowa tilta, katru deenu, ifnemot fweht- un fwehtku deenas, no pulkften 11 rihtâ lihdf pulkften 3 pehzpusdeenâ.

Dahwanu fuhtijumi ahrpus Peterburgas adrefejami: въ С-Петербургъ, въ Высочайше учрежденный, подъ предсѣдательствомъ Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича, Особый Комитетъ.

Pagaftu nefpehjneeku apgahdafchana.

Pa leelakai daļai pagaftu nefpehjneeki teek nodoti apkopfchanâ pee faimneekeem. Ja apgahdajamais wehl war buht peepalidfigs faimneezibâ, tad rodas winam faimneeki daudfreif pret itin peemehrigu atlidfinajumu, pee kam ari pats nefpehjneeks ar peeteekofchu ufturu apdrofchinats, jo faimneeks ir peefpeefts, pret winu peeklahjigi ifturetees, lai, ufturot winâ ftrahdafchanas fpehju un gribu, few eeguhtu zeretos darba fpehkus. Turpretim ifnàk ļoti dahrgi glufchi wahjo apgahdafchana, bef kam wehl fchee gaudeni wifai neapfkaufchamam liktenim pamefti, jo wineem katru azumirkli wajadfiga kopeja roka, bet ne jau faimneekam, pat wisaugftfirdigakajam, eefpehjams, wifu zauru gadu darba fpehkus atraut un ifleetot pee weena zilweka, kur wini war nahkt par labu wifai tautas faimneezibai, un tà ka telpu truhkuma dehļ wahjneekeem jaatrodas ftarp zitu faimi un pehdejeem winu dehļ dafchas nelabu eefpaidu nepatikfchanas panefamas, tad top pret wineem ifperinats ari naids un ihgnums, zaur ko netik winu liktenis kļuhft jo nepazeefchams, bet top ari nomahktas lihdfeedfihwotajôs fchehlfirdibas juhtas un tahdejadi fekminats ļaunums. War drofchi teikt, ka nefpehjneeku nepeenahziga apkopfchana un zeetfirdiba pret wineem ir fawu daļu wainiga, ka befjuhtigajo fkaits jo leels.

Sekofchâs rindinâs mehginafchu aprahdit, zik dahrga tagad ifnàk pagafteem glufchi wahjo nefpehjneeku apgahdafchana un zik apmeerinajofcha wina warètu buht, fawadak rihkojotees.

M. draudfê, faftahwofcha if 9 ne wifai leeleem pagafteem, ir 26 nefpehjneeki, kuri top fchogad no faimneekeem uftureti pret 1797½ rbl. leelu atlihdfinajumu. Ja atfkaitam preekfch katra 30 rbl. ufturas lihdfekļu, t. i. 780 rbl. un 17½ rbl. fewifchkàm wajadfibam, tad paleek ifdewumu tik par nefpehjneeku kopfchanu un mitekļeem 1000 rbl., kas ifdalami uf nepilni 1800 makfatajeem!!

Waj naw bef fchaubifchanàs fchis apftaklis jaatfift par eewehrojamu gruhto laiku lihdfzehloni, kas kopâ ar zitu nepareifi nokahrtotu tautas faimneezibas jautajumu fekam dfen zilwekus pahr winu fpehkeem ftahwofchôs zihninôs? Tomèr preekfch wina nowehrfchanas, proti, preekfch nefpehjneeku apgahdafchanas jautajuma pareifas ifschkirfchanas, tik pat maf teek gahdats, kà preekfch zitu nowezojufchos nebuhfchanu pahrlabofchanas ar leetderigeem jaunojumeem, bet par gruhteem laikeem waid katrs. Teefcham jaiffauzas: „Ko fmilkftet par to, ko pats wehlejees!" Lai top zelts kopigs wahjneeku nams, kas jau ar tfchetrtuhkftofch rubleem peeteekofchs panahkams, tà ka tas no wifas draudfes pilnigi ifdarams ar jau eekrahteem lihdfekļeem, nodokļus nepaaugftinajot, tad mineto nefpehjneeku apmitinafchana un apkopfchana ifmakfatu fchahdi:

1) Prozentes par iflikto kapitalu pee nama buhwes	. . . .	200 rbl.
2) ifdewumi pee nama labofchanas	. . .	100 "
3) alga un uftura faimneezei	. . . .	100 "
	Kopâ	400 rbl.

Redfams, ka tahdejadi ik gadus atlizinatos 600 r. un ne feptinôs gadôs nams aifmakfajas. Saimneezifkâ finâ fchahda rihkofchanàs naw domajama apgruhtinajofcha, jo katram pagaftam wajadfetu naudas ifdofchanas neft famehrâ ar fawu nefpehjneeku fkaitu un preekfch katra no fcheem dot noteiktu baudfumu pahrtikas lihdfekļu, kureem buhtu wispirms jaftàw faimneezes leetofchanâ un pahrfinâ un tad fewifchkas komifijas pahrluhkofchanâ. Apkopfchanu, lai wina neka nemakfatu, waretu ifdarit ftiprakee no nefpehjneekeem, kas zitadi pee faimneekeem tiktu ifdoti, un bef tam wehl, kaut padoteem faimneezes rihzibai, buhtu atļaujama lihdffina par fawu pahrtiku, tà ka nekas newaretu neleetigi ziteem par labu nahkt.

D—s.

No eekfchfemes.

a) Waldibas leetas.

Zeetumu rewifija. „Now. Wr." fino, ka galwenàs zeetumu pahrwaldes preekfchneeks M. J. Galkin-Wrafskis, 25. aprilî aifzelojis no Peterburgas uf Wiflas apgabalu un tad dofees uf feemeļu wakara (peenemot klaht Witebfkas un Smolenfkas gub.) un Baltijas gubernam, kur tas nodomajis ifdarit zeetumu rewifiju un pahrraudfit zeetumu nodakâ ifdaramos buhwes darbus. Sewifchki eewehrotas tapfchot areftantu telpas. Zeetumu pahrraudfifchana eefahkfees Warfchawâ un taps nobeigta Baltijas gubernâs. Baltijas gubernâs M. J. Galkin-Wrafski kungs apzeemos ari Jekabmeeftu un Ilukfti, kur tas fewifchki intrefejas par weetejo Pareiftizibas brahlibu.

b) Original-finojumi.

No Mangaleem. Kas gan zilweks preekfch nahwes! Tà nofchehlo Mangaleefchi fawu zeen. pagafta fkrihweri Rimfkiju, kuru 19. aprilî fch. g. pawadijam uf muhfcha dufu. Mehs efam zaur wina nahwi daudf faudejufchi. Dahrgais nomirejs gan nebija augfti mahzits wihrs, bet pehz fawa ftahwokļa un gaifchà prahta un laipnàs dabas winfch pahrfneedfa daudf ftudetus wihrus; fawâ ihfâ laikâ winfch bija mums par preekfchfihmi un par padoma deweju. Mehdf gan teikt, ka fkrihwera amats un wina ftahwoklis efot neezigi, bet tà tas nebùt un pawifam naw. Skrihweris ir un paleek wisfwarigakà perfona pagaftâ. Un kadèļ? Tadèļ, ka katram ar winu darifchana. Scha eemefla labad war drofchi fazit kahds fkrihwers pagaftâ, tahds pagafts, jo ar ko mums alafch jafaeetas, ta ihpafchibas mehs peenemam. Labi tam pagaftam, kam labu, kreetnu ihpafchibu fkrihweris un — tahds bija muhfu mihļotais Daniels Rimfkijs. Partijas garu winfch nepafina, pafina tik taifnibu. „Taifniba" bija wina zenteenu karoga ufrakfts. Saudejums wehl jo fahpigaki fajuhtams, ja eewehro to, ka nelaikis no mums fchkihrees pafchôs falokfchna gadôs, jo palika tika ap 30 gadu wezs. Jau ilgaku laiku winfch flimoja ar diloni, pehdejâ laikâ winam peefitàs ftipras galwas fahpes — pehz ahrfta ifteikuma tifus jeb influenza — ar kuràm winfch, gruhti zeefdams, 15. aprilî — nomira. Nelaikis dfimis Walmeeras apriņķî, Alojas draudfê, Kodjaka (Rofenes) pagaftâ, kur wina wezaki wehl tagad dfihwo un kur winfch ilgaku laiku par fkolotaju bijis. Rakftneezibas druwâ nelaikis pafihftams fem nofaukumeem „Romeetis" un „Atfalis". Dufi faldi, kreetnais zihnitajs!

Kam Tu luhfi, ofolini,
Waj naw koku luhfejinu?
Kam Tu miri, tautas dehli,
Waj naw kaufchu mirejinu?

Kr. Daude.

No Wez-Peebalgas un apkahrtnes. Lai gan feemelis tik ilgi weefojàs, tomèr pawafaris pahrfpèj un nu dabujis waru fawâ rokâ. Daudf reifes wehl agrôs pawafarôs pirms 23. aprila neteek aitas iflaiftas ganibâ, bet fchogad jau nebija wairs kauns, kahdu nedeļu pirms 23. aprila aitas ganit. Sahle fteidfas dihgt un augt, ka preeks redfet. Seemas labiba ufkalnôs un faufakâs weetâs ļoti laba, fmagakâs un kur ilgak fneegs gulejis — pawahja. Semes arfchana ļoti fakawejas, jo preekfch Jurgeem nedabujam nemaf art. Sirdfineem ween jau leelakais gruhtums krahjas. Lai Deews dotu

Dafchadi rakfti.

Amerikanu twaikonis „Konemaug".

Ar ilgofchanos gaiditais twaikonis „Konemaug" (ifrunà Konmof) atzeļojis, lihdf atwefdams fawu fwehtibas pilno lahdinu! Twaikonim bija juhrâ ifbraukufchas preti daudfas Rigas beedribas un leels pulks ļaufchu. Apfweizinafchanàs bija aifgrahbjofcha. Konemauga peeftahjàs Mihlgrahwî, no kureenes dahrgo ladinu pa dfelfszeļu fahka aifweft uf Eekfch-Kreewijas truhkumzeeteju gubernam. Pehz tam twaikonis aifbrauks lihdf Rigai.

Atftahdami wifu tuwako fwehtku aprakftu lihdf nahkofchai nedeļai, fchoreif tik peeminefim, pehz „D. Z." zik fwinigi twaikonis tapa palaifts if Filadelfijas.

„Konemaugs" if Filadelfijas ifbrauza 23. (11.) aprilî, ap plkft. 2½ pehzpusdeenâ, leelgabaleem duhzot; krafta malâ atradàs waldibas wihri un tuhkftofcheem ļaufchu, fuhtidami lihdf firfnigus fweizinajumus uf Kreewiju. Wifi kugi oftâ bija karogeem ifpufchkojufchees un wifa leelà pilfehta bija zehrpufès fwehtku ufwalkâ.

Uf „Konemaugas" deka guleja maf maifs ar milteem, uf kura bija ufkrahfoti Kreewu un Amerikanu karogi un apakfchâ atradàs ufrakfts: „Dahwajis Roberts L. Ferings." Dahwatajs bija maf fehns no Winewadas, kas miltus pirzis un karogus pats ufkrahfojis.

Amerikanu komitejas lozeklis, Franzis B. Reewes, twaikonam pafchu laik projam brauzot, ufnehma wahrdu un teiza: „Filadelfijas-Kreewu truhkumzeeteju komiteja rihkojas muhfu labdarigo pilfonu wahrdâ, newis Filadelfijas pilfonu ufdewumâ ween, bet fimteem zitu pilfehtu eedfihwotaju wahrdâ, kuri tapat grib palidfet Kreewijas truhkumzeetejeem un fchodeen fuhta otro kuga ladinu if Filadelfijas, fmagi peeladetu twaikoni ar ufturas lidfekļeem preekfch truhkumzeetejeem tahlajâ femes daļâ. Twaikonis „Konemaug" (lafi „Konmof) dabuja fawu wahrdu par peeminu làbdaribai, ko mums pirms trijeem gadeem parahdija, kad muhfu dfimtenes brahļi zeeta zaur Konemaugas (lafi: Konmofas) upes pahrpluhfchanu. Schis wahrds ir ļoti noderigs preekfch tahda leela kuga, kuram tagad jaaifwed muhfu labprahtigas dahwanas no nelaimes peemekļetajeem, uf femi, kur plofas breefmigs bads. Preekfch kuga peeladefchanas wajadfeja ap 6 milj. mahrzinu. Amerikas wahrdâ, fem kuras karoga fchis ftiprais kugis brauz, Filadelfijas pilfehtas, „brahļu mihleftibas" wahrdâ, wifa fcha ladina dahwataju wahrdâ, no tuwuma un tahluma, un labdaribas fwehtibas pilnâ wahrdâ, Deewa mihleftibas un zilwezibas wahrdâ mehs luhdfamees: „Lai Wisfchehligas Deews, „Konemaug," pafarga tewi un tawu zeļojumu!"

Pehz tam Dr. Jof. Roads nolafija 30. Dawida dfeefmu un runaja dfiļi fajuftu runu, uf ko birgermeiftars Stuarts dewa pahrfkatu par truhkumzeeteju komitejas darbibu. Winfch pateizàs wifeem laipneem dewejeem, it fewifchki „Konemaugas" farihkotajeem un winu ofizeereem, kuri bef makfas diwus kugus („Indiana" un „Konemaug") dewufchi leetofchanai. Tad winfch pateizàs tahm dafchadàm dfelfszeļu beedribam, kuras miltus par welti wedufchas un fawu runu beidfa fchahdeem wahrdeem: „Zerefim, ka, kur un kad Amerikanu karogs parahdifees kahdâ Kreewu — jeb atkal otradi: kad Kreewu karogs parahdifees kahdâ Amerikanu juhrmalâ — lai fatikfme weenumèr buhtu draudfiga jeb labdariga."

Wispehdigi komitejas lozeklis, Reed kgs, ufnehma wahrdu un ftarp zitu, peefihmeja, ka twaikonis „Indiana" wedis uftura lidfeklus preekfch 40,000 zilwekeem, turpretim „Konemaugs" wedot uftura lidfeklus preekfch 59,000 zilwekeem. Swehtki beidfàs „Tehwa reifi" nofkaitot, pehz kam twaikonis, leelgabaleem duhzot, ifbrauza if oftas.

„Konemaugas" ladinfch faftàw no 2350 toneem uftura lidfeklu un apgehrbu gabaleem — wiswairak 6 milj. mahrz. miltu un 168,000 mahrz rihfa. Twaikona kapteini fauz „Spenzers"; ihfi pirms kuga nobraukfchanas winu eezehla par truhkumzeeteju komitejas goda beedri. Tos trihs kuga ofizeerus fauz: Rodgers, Roberts un Larfons, no kureem pirmejais jau atradàs uf kuga „Indiana," kad tas brauza uf Leepaju.

Eepreekfch fawas rindinas beigdami, mehs fcheem mihleem weefeem uffauzam wisfirfnigako „Sweiki, fweiki!"

Wisjaunakà fpahrnu mafchina.

Jau gadeem ilgi zilweki nopuhlejas ifgudrot derigu gaifa kugi, ar kuru pa gaifu, pehz patikfchanas, waretu braukt uf wifàm pafaules malam. Kà zeen. lafitajeem finams, tad wisjaunakâ laikâ dafchi domajas fcho gruhto ufdewumu ifpildijufchi, kaut gan wehl truhkft drofchu peerahdijumu. Par tik daudf daudfinateem Pruhfchu gaifa kugeem truhkft wehl arween fkaidribas, waj tee pateefibâ bijufchi gaifa kugi, jeb tikai fpofchà wakara fwaigfne.

Bet zilweki fawas galwinas laufa netik ween, lai ifgudrotu derigus gaifa kugus, bet ari tahdu mafchini, ar kuru zilwekam buhtu eefpehjams, tapat kà putnam, fpahrnus plihwinot, pa gaifu fkreet. Daudf jau gudrojufchi wifadas eetaifes, tomèr tahs arween ifrahdijufchàs par nederigàm.

Tagad nu atkal fino, ka kahds Hugo Baudifchs Berlinê ifftahdijis jaunas fpahrnu mafchinas muduli. Mafchine eerihkota putnam lidfigi, ar diweem fpahrneem un widus gabalu, kas ifpilda rumpja un aftes weetu. Par fpalwam ir ifleetotas dabifkas fofu fpalwas.

Tas nu nebuhtu nekas jauns, jo tik tahlu zilweki fpehj ifgudrot tahdu mafchini, ar kuru eefpehjams, no femes pazeltees gaifâ, bet zita leeta ir, ifgudrot tahdu eetaifi, kas fpahrnus fpehj wehdinat tapat kà putns un kas famehrâ ir peeteekofchi weegla. Schis apftaklis lihdf fchim arween bija par eemeflu, ka wehl neweenam naw laimejees, derigu fpahrnu mafchini ifgudrot. Zik leelâ mehrâ mahziti wihri fawas galwinas laufijufchi, to peerahda leels krahjums wifadu fpahrnu mafchinu, kas fakrahtas kriftala pilî Londonê, bet kuras, deemfchèl, neweena domatam noluhkam neder.

Schini finâ nu Baudifcha ifgudrojums pelna fewifchku eewehribu, jo, kà rahdas, winam laimejees, ifgudrot tahdu eetaifi, kas fpahrnus fpehj weenumèr drofchi kuftinat. Ari fofu fpalwas pee mafchinas fpahrneem tà peeftiprinatas, ka tahs ifplefchas un fawelkas, glufchi tapat, kà pee putna, kas pa gaifu lidinas. Sewifchkas eetaifes gahdà par to, ka fpahrnus un afti pehz patikfchanas war grofit. Ifgudrotajs domà, ka wifa fpahrnu mafchina, gatawa, nefwèrs wairak par 45 mahrzinam. Teklàt japeefihme, ka it fewifchki leels fchkehrflis, tiklab fpahrnu mafchini, kà ari gaifa kugi pagatawojot, ir tas, ka mafchina, famehrâ ar winas fpehku, ifnàk par fmagu. Baudifcha kgs fawam noluhkam nu ifleetojis aluminiju, kas, kà finams, ir trihsreif weeglaks par dfelfi.

Apakfch mafchinas peeftiprinati weegli fedli ar kahpfchleem, kurôs gaifa kugneekam tik wajaga eekàpt, mafchini palaift wakâ; fpahrni tuhlit fahk plihwinatees un zaur fewifchku ftuhri brauzejam eefpehjams aiflidotees, uf kuru pufi tik grib. Baudifch kgs apgalwo, ka nelaime nekahda newarot notikt, ja mafchina

waſaru jo ſwehtibas pilnu — pawaſaris rahdas labs! P. Zvaigzne.

No Weetalwas. Schejeenes Weetalwas labdarigas beedribas namâ, ſch. g. marta mehneſi noturetâ general-ſapulzê, par beedribas preekſchneeku eewehleja Behki un par wina weetneeku — Bumberi. Dſeedataju kora wadons, jeb dirigents — J. Kalninſch, ſkolotajs Weetalwas miniſterijas ſkolâ; wina weetneeks — A. Weiſpals, pagaſta ſkolotajs Weetalwâ. Par rakſtwedi tika eewehlets W. Eiduks, ſkrihwers Odſeenâ, par bibliotekaru — A. Weiſpals un par kaſeeri — Weetalwas pagaſta wezakais P. Budowſkis. Par komitejas lozekleem tika eewehleti tſchetri: Krumberg, Swirgſchgraud, Rozen un Pruhſcha kgi. Rewidenti: Bauder, Silin un Jankow kgi. Biblioteku rewidejot, tika wiſs atraſts labâ kahrtibâ; tani jau atrodas pahri par tuhkſtoſch grahmatam, laſitaju ari leels ſkaits. Wehl tika noſpreeſts, nahkoſchâ waſarâ iſrihkot konzertu kopâ ar Peebalgas beedribu. Wiſpirms ſche buhſchot Weetalwas beedribas namâ weeſotees wiſs Peebalgas dſeedataju koris un pehz tam atkal Weetalwas dſeedataju koris eeſchot uſ Peebalgu. Labas ſekmes Weetalwas beedribai un beedribas weizinatajeem!
Senceru Janis.

No Prawineem. Schoreiſ greeſchos pee Prawineekeem ar preekſchlikumu, dibinat krahj- un aiſdewu kaſi, kura ſche buhtu iſtî weetâ un it noderiga ſawam noluhkam. Daſchôs apkahrtejôs pagaſtôs jau ſchahdas kaſes nodibinatas un ja par winàm grib runat, tad to weenigi ar atſinibu war darit. Sem kreetnas, apſinigas wadibas winas pilnigi uſſeedejuſchas un eewehrojamus nopelnus eeguwuſchas, ſaimneeku materialigo ſtahwokli nodibinajot. Prawinu pagaſts pehz ſaweenoſchanas ir plaſchs deeſgan, lai ari winâ waretu krahj- un aiſdewu kaſe uſplaukt, kura weetejos, kà ari apkahrtejos ſaimneekus ſchajôs truhzigôs laikôs no augkotaju nageem aiſſargatu. Leelu atſinibu iſpelnitos tee, kas ſchahdas kaſes dibinaſchanas puhlinus uſnemtos. Pehz manàm domam ſcho leetu wajadſetu weetejai pagaſta waldei ſawâs rokâs nemt un par to ruhpetees, ka ſche top krahj- un aiſdewu kaſe nodibinata, jo gan neweenam wairak, kà weetejai pagaſta waldei wajag par ſawu ſaimneeku labumu un labklahjibu ruhpetees. — Aprika mehneſcha 22. deenâ pehrkontèws duhzinaja Prawineeku tihrumôs un 23. aprilî, no rihta, pee diwi gradi ſiltuma, ſniga druſku ſneegs. Vipz.

c) **Baltijas notikumi.**

Par krona jeb paſta krahjkaſem Widſemê „W. G. A." rakſta, ka ſchahs krahjkaſes dibinatas nabadſigakeem ļaudim par labu, lai wineem buhtu eeſpehjams, kahdu graſiti eekràt nebaltàm deenam. Schihs kaſes eſot ihpaſchi ſemneekeem ļoti noderigas. Lihdſ ſchim Widſemê jau paſtahwot 22 paſta krahjkaſes: Walkâ, Zehſîs, Werowâ, Walmeerâ, Terbatâ, Limbaſchôs, Pernawâ, Rigâ (3), Romeskalnâ, Wilandê, Rujenê, Tſchornâ, Stukmanôs, Aluksnê, Wez-Gulbenê, Kwellenſteinê, Smiltenê, Kihlkondâ un Oriſarâ. Noguldijumus nem preti no 25 kap. ſahkot.

Rigas aprinka polizijas pahrwalde iſſludina „Widſ. Gub. Awiſê" wiſpahribai preekſch eewehroſchanas, ka Rigas aprinka preekſchneeka jaunakais paligs preekſch 2. eezirkna winam adreſetàs ofizielàs koreſpondenzijas ſanems no „Siguldas" paſta ſtazijas. Tà tad ſchahdi kuweeri adreſejami pahr Siguldas ſtaziju.

Par Tirſas-Welenas draudſes paliga mahzitaju Rigas Jehkaba baſnizâ eeſwehtits teologijas kandidats Eduards Pawaſar kgs.

Wez-Peebalgas draudſes ſkolas augſtakàs klaſes waditajs K. Müllera kgs, kà „W. G. A." laſams, nodomajis Zehſis atwèrt ſeſchklaſeju realſkolu, uſ ko Zehſu pilſehtas dome noſpreeduſe, ſchai ſkolai dot lihdſ 2500 rbl. leelu pabalſtu, tiklidſ Müllera kgs dabu uſ to atļauju. Pilſehtas dome ſcho mahzibas eeſtahdi tadèl grib pabalſtit, ka ar ſcha gada otro pusgada beidſas Behrſaines gimnaſija pee Zehſim, tapat ari wirsſkolotaja Sielmana un ſkolotaja Simonſona mahzibas eeſtahdes.

Terbatâ nodomats eerihkot telefona wadus.

Walmeerâ Marijai Glatt atwehlets atwèrt priwat elementarſkolu ar 2 nodaļam.

Kraukļu pagaſta „Nikolaja" un Keegeļu luteranu pagaſtſkolam tautas apgaiſmoſchanas miniſtris atlahwis atwèrt ſkolas bibliotekas, ſem noſazijumeem, ka biblioteku pahrwalditaji ir mineto ſkolu ſkolotaji.

Lehdurgas draudſê, kà „Poſtim." ſino, par dwehſelu ganu peenemts Spalwin kgs, lihdſchinejais Ehrgemes mahzitajs.

Jelgawas rajona tautſkolu inſpektora weeta, kà „Zirk." ſinots, no Jelgawas pahrzelta uſ Rigu.

Jelgawas Latw. Beedr. Rakſtneezibas Nodaļa iſgahjuſcho ſwehtdeen, 26. aprilî, notureja ſapulzi, kurâ preekſchneeks A. Sterſtes kgs wiſpirms ſinoja par ſchahdeem eeſuhtiteem tautas gara mantu krahjumeem: Janſonu Pawulis (Kr. Dſirzeemâ) bij eeſuhtijis daſchadas taut. gara mantas, 3. ſuht.; Kruhminu Jahnis, Druſtu Aulukalnâ — a) ſwehtku laiku mahntizibas atleekas; b) parunas un ſakamus wahrdus; c) taut. dſeeſmas, Mahlpils apg. uſſihmetas; d) Autu pag. mahju un ſaimneeku wahrdi ar Autu mahju wehſturi; e) Dſehrbenes pizeneeſchu mahju un ſaimneeku wahrdi; f) daſchadi wahrdi; E. Guhſcha — 103 taut. dſeeſmas, Preekulê ſalaſitas; Freimanu Jahnis, Krona Behrſmuiſchâ — ſakamus wahrdus un 1 teiku; Stukulu Indrikis, Kruſtpilî — daſchadus materialus; Nameitu Juris, Jelgawâ — 1 paſaku; Nagowſku Paulis, Kalna muiſchâ — a) 510 taut. dſeeſmas, b) 24 mihklas, c) mahju wahrdus, Seekſatas un Kalna muiſchas pagaſtôs ſalaſitus, 1. ſuhtijums. — Grahmatas bij dahwajuſchi: Amtmanis: 1) Zuſchauer, 1740.; 2) Grundriß der Erdbeſchreibung, 1805. un 3) Swehti Deewa wahrdi, altara dſeeſmas ꝛc., Steffenhagena iſdewums, 1806. g. — Par jauniſdedamo Nodaļas rakſtu krahjumu pahrrunajot, Reinbergs ſinoja, ka neſpehjot to dabut gatawu lihdſ ſenak noliktam laikam. Sapulze nolika, ka rakſtu krahjumam ja-ir gatawam wehlakais lihdſ ſch. g. 30. auguſta d. — Pahrrunaja ari par ſtipendiju naudas iſdaliſchanu ſcha gada pirmajâ zeturkſnî. No ſtudenteem, kuri dabujuſchi palidſibu, dabutas kwihtes par to. Zaur atpirkſchanos no jaungada wiſitem ſtudentu palihdſibas kaſei par labu ſchogad eenahzis wairak kà par 350 rbl. Galigi rehkini wehl naw noſlehgti, tadèl ka wehl kahdas liſtes naw eeſuhtitas. — Beſ tam Rakſtneezibas Nodaļâ ſchoreiſ bij ja eewehl galigi teatra komiſijas lozekli. Lihdſ ſchim eewehletee bija tikai pagaidam, kamèr nodibina wiſu teatra leetu Jelgawâ. Balſojot tagad teatra komiſijâ eewehleja ſchahdus lozeklus: par preekſchneeku — ſwehrinatu adwokatu A. Sterſti, par wina weetneeku — drukatawas ihpaſchneeku A. Reinbergi, par kaſeeri — grahmattirgotaju H. Allunanu, par rakſtwedi — rakſtneeku J. Straumi, par mantſini — priwatjê P. Allunanu. (D. L.)

Tukuma aprinki ſemneeku wirsteeſas preekſchſehdetajs barons Firks nomiris.

Kuldigas weetejais „Anz." iſſaka wehlejumos, kaut drihſumâ par to gahdatu, ka paſtu ſuhtitu pahr Tukumu, zaur ko netik ween Kuldiga, bet ari Talſi, Sabile un Kandawa ſawas koreſpondenzijas dabutu daudſ ahtraki rokâ.

25 Latweeſchu meitas, kà „Lib. Z." ſino, kahds Krontala kgs ſalidſis Leepajâ un Nihzes nowadâ, kuràm 1. majâ ar twaikoni jadodas uſ Danijas galwas pilſehtu Kopenhageni, par ſtrahdneezem uſ tureenes zukurfabriku beeſchu laukeem. Winas ſalihgtas uſ pusgadu, dabù brihwu zeļu turp un atpakaļ, brihwu uſturu un dſihwokli un ap 8 rbl. par mehneſi.

d) **No zitàm Kreewijas puſem.**

Augſtakà palidſibas komiteja no 22.—24. aprilim eenehmuſe lihdſ 20,000 rbl.

Labdaribas loterijas otrà iſdewuma biletu pahrdoſchana, kà „Graſchdanins" ſin wehſtit, tuwojas ſawam galam. Peterburgas bankas kantorôs — waj namôs, kà ari mainiſchanas bodês atlizis tikai ap 16 lihdſ 18 tuhkſtoſchu gabalu. Iſloſeſchana, kà domajams, notiks wehlakais ſchi gada junija mehneſcha beigâs.

Peterburgas pilſehtas gubernators Greſſers gruhti ſaſlimis. Neſen Peterburgâ tapa iſdaudſinats ſawads brihnuma lidſeklis pret wiſadàm kaitem, ko iſgudrojis inſcheneers Gotſchkowſkis un ko noſauza par „witalinu." No ſcha eeſlawetà lidſekla nu ari Greſſers lizis apakſch ahdas maſumu eeſchlàkt. Bet eeſchlahzamà truhbina nebijuſe tihra, kadèl aſinis eetikuſe kahda kaitiga weela, tà ka tagad Greſſera dſihwibai draude breeſmas. Gatſchkowſks lihdſ ſchim ſawu iſgudrojumu tureja par noſlehpumu, bet nu, eewehrojot ſchahdu nopeetnu gadijumu, iſteizis, ka wina lidſeklis ſaſtahwot no boraksa un glizerina, un tas ne-eſot nemaſ kaitigs, jo winſch ar ſchahm ſahlem jau iſahrſtejis daudſ zilwekus.

Peterburgâ, kà „Wald. W." ſino, iſgahjuſcho peektdeen, no rihta, uſ Nikolaja tilta (akmena tilts pahr Newu) notika gahſas ſprahdſeens, pee kam ſalauſti tſchuguna trelini, ſem kureem atradàs wada truhbas, 20 aſu garſch gabals; kahds puika, kas tani brihdi gahjis pahr tiltu, eemeſts Newâ; bet winſch dabujis ſatwert kahdu ledus gabalu un tà tika glahbts, pee kam winſch eewainojàs tikai zelgalî. Diwas zitas perſonas, kuras ari pahr tiltu gahjuſchas, zaur ſprahdſeenu apſweeſtas, bet nerahdijàs buht eewainotas. Ap pusdeenu pee tilta gahſes wada iſlaboſchanas notika otrs ſprahdſeens, bet nenotika nekahda nelaime. Eeſahkta iſmekleſchana, no ka ſprahdſeens zehlees.

Diwi waronigi zeļotaji. Kahdas deenas atpakaļ pahrnahza Peterburgâ diwi waronigi zeļotaji, proti diwi gardes kawalerijas reſerwes oſizeeri N. S. Leontjews un Patrins. Pusgada laikâ tee nojahjuſchi wairak tuhkſtoſchas werſtes, ſawu zeļu uſſahkdami no Dſchulfa pilſehtas un tad jahdami par Tauriju, Teheranu, Beludſchiſtanu, Peſchaweru un Indijas deenwidus wakara nowadu. Winu zeļojums bij ahrkahrtigi waronigs uſnehmumees. Wini zeļojuſchi beſ kahdeem pawadoneem, zeļâ tikai wadonus peenemdami. Zelſch zaur Beludſchiſtanu bijis ſaweenots ar wisleelakàm breeſmam, jo ſchis apgabals mudſchejis ar laupitajeem, kur zeļneeki glahbuſchi ſawu dſihwibu tikai zaur ſawu leeliſko waronibu. Peeteek, kad par to peemin, ka Leontjewa un Patrina kungeem bijis wairak reiſas jaiſtur zihnas ar 10 lihdſ 15 zilweku leeleem laupitaju pulkeem, kur tee, pateizotees ſaweem labeem magaſinas eerotſcheem, kà uſwaretaji warejuſchi aiſtàt zihnas lauku, tur aiſtahdami wairak krituſchus pretneekus. Indijâ muhſu zeļneeki baudija Franzijas diplomatiſko agentu aiſſardſibu, kur wineem ari apgahdaja teeſibas zeļot tahlak. Indijas Anglu nowadâ wineem gahja jau daudſ labak un bij atgadijums, ſatiktees wiſpahrigi ar weetejo eedſihwotaju wairumu un pahrwaldoſcheem Angleem. Leontjewa un Patrina kungeem bij pat atgadijums ſtahditees preekſchâ Indijas Anglu karapulku wirskomandantam, generalim Roberts. Wehlaki winu zeļojums lihdſinajàs wairak triumfa gahjeenam. Uſ tehwiju abi minetee kungi atgreeſàs ar kugi. Lihdſi tee atweduſchi bagatigu topografiſku un geografiſku materialu.

Weſelibas kopeju noſuhtiſchana. Kahdas deenas atpakaļ pa Nikolaja dſelsszeļu, kà „Graſchd." ſino, aiſbrauza aſtoni ſtudenti no Peterburgas militarmediziniſkàs akademijas uſ Niſchnij-Nowgorodas gubernu, buht kà weſelibas kopeji pee ſlimajeem zaur ſlikto plauju peemekletâs gubernâs. Pirmee diwi weſelibas kopeju pulzini dewàs uſ Samaras gubernu, uſ kureeni tureenes ſemſte tos bij uſaizinajuſe. Tuhdak pehz tam papildam tapa kà weſelibas kopeju pulzinſch noſuhtiti wehl peezi medizinas ſtudenti. Schis zeturtais pulzinſch dewàs zeļâ uſ Niſchnij-Nowgorodas ſemſtes uſaizinajumu. Wiſi aſtoni ſtudenti nolikuſchi pa daļai ſawus gala ekſamenus un domà tos galigi nobeigt pehz atgreeſchanàs. Aiſzeļojuſcho dſintene ir pa leelakai daļai Wolgas upes peekraſte. Aiſzeļotajus pawadija leels pulks Peterburdſneeku.

Wareſchtſchagins, ſlawenais Kreewu gleſnotajs, tapis no traka ſuna ſakodits. Mahkſleneeks, kà „Pet. Wed." ſino, braukſchot uſ Pariſi un likſchotees ahrſtetees no Paſtèra.

Japanes galwas pilſehtâ Tokijâ, kà „Pet. Wed." ſino, kahds Japaneets noteeſats uſ trim gadeem zeetumâ, tadèl ka pee wina atraſtas dinamita bumbas, kuras winſch gribejis iſleetot pret wiſeem Kreeweem, kas eenahktu Japanas robeſchâs.

Maſkawâ 10. majâ brandwina dedſinataju un ſpirta weikalneeku ſaeima eejàks ſawas ſehdes. Saeima weikſchotees ne ilgaki kà 7 deenas.

Japanas majors Fukſchins kà ſinots, bija apnehmees jahſchus, ar weenu paſchu ſirgu, nojàt no Berlines lihdſ Japanai. Tagad un no Maſkawas ſino, ka winam zeļâ ſirgs noſprahdſis, kas notizis tadèl, ka to labi neapkopis un peeteekoſchi neatpuhtinajis. Tà tad nu ſchis wina nodoms pa daļai iſjaukts.

Lodſe. Kà Lodſes awiſes ſino, pehdejâ laikâ tur daudſi fabrikas ſtrahdneeki atſtahjuſchees no darba un bareem klejojot pa eelam, kadèl Petrikawas gubernators iſlaidis pawehli, ka lai wiſi ſtrahdneeki atgreeſchas pee darba, tapat ari noleegts, uſ eelam jeb zitâs weetâs ſapulzetees. Turklàt gubernators peeſihmè, ka katrs ſtrahdneeks, kam kahda dibinata ſuhdſiba pret fabrikas kungeem, par to war eeſneegt ſuhdſibu pee peenahzigas teeſas, pee fabrikas uſrauga jeb pee paſcha gubernatora, kur winu dibinatee praſijumi tapſchot eewehroti.

Wilna. Kà laikrakſtiam „Peterb. Wed." top ſinots, tad otrdeen, 21. aprilî, ap pulkſten 8 wakarâ, Wilnas apgabala teeſa paſludinaja ſpreedumu behrnu nomaitaſchanas leetâ. No 8 apſuhdſeteem Muſninas pilſone Chaja Mendelewa Abramowitſch, 27 gadus weza, apwainota dehl trihs behrnu nonahweſchanas, tapa attaiſnota — pahrejee, teem atnemot wiſas kahrtu teeſibas, tapa noteeſati uſ 20 lihdſ 6 gadeem pee ſpaidu darbeem. Wilnas pilſone Feiga Turzka Noſkin, 40 gadus weza, apwainota dehl 25 behrnu nonahweſchanas, tapa noteeſata uſ 20 gadeem pee ſpaidu darbeem; Butrimanas pilſone Kunka Mowſchewa Woinarowitſch, 62 gadus weza, apwainota dehl 18 behrnu nonahweſchunas — uſ 17 gadeem; Wilnas pilſone Baſſja Tiele Abelew Lindenblit, 51 gadu weza (par 4 ſlepkawibam) — uſ 15 gadeem; Wilnas pilſone Dweira Joſel-Leibowa Awidon, 50 gadus weza, un Chaja Mowſchewa Lam, 37 gadus weza (3—4 ſlepkawibas) — uſ 11 gadeem; Wilnas pilſone Judes Seſlew Kazenellenbogen, 28 gadus weza (2 ſlepkawibas un 1 ſlepkawibas mehginajums) uſ 10 gadeem, un Butrimanas pilſonis Jankels Schmuilows Dawidows Woinarowitſchs, 40 gadus wezs, (dehl lihdſdalibas un ſlehpſchanas) — uſ 6 g. pee ſpaidu darbeem.

Diwi ſawadi zeļneeki. Ar ſchajâs deenâs Odeſâ atnahkuſcho twaikoni „Nachimow" pahrnahza ari diwi ſawadi zeļneeki no ſawa nodomata, bet neiſdewuſchàs zeļojuma uſ Afrikas lauwu medibam atpakaļ. Abi zeļotaji ir 10 gadus wezais N. un 11 gadus wezais L., abi weetejo eewehrojamu eedſihwotaju behrni. Ikdeeniſchko dſihwi apnikuſchi un kahrodami pehz waronu darbeem, abi jauneķli nahza uſ tahm domam, ka tehwuſeme wineem par maſu. Tee apgahdajàs ar tahlam zeļojumam wajadſigo prowijantu, proti, ar kahdàm ſchaujinam rihſa un

brauzot kahdreiſ ſamaitatos un ſpahrni wairs neplihwinatos, jo tad ſpahrni un aſte iſpleſchotees it kà krihtamais ſargs, un tà brauzejs warot nonàkt lejâ, nekahdu kaiti nedabudams.

Spahrni, iſplehſti, ir kahdas 18—20 pehdas gari, ap 3 pehdas plati, rumpja un aſtes daļas ap 6 pehdas garas.

Tà tad, ja ſina iſrahdas par pateeſu, mehs drihſumâ wareſim netik ween pa gaiſu ar kugeem braukt, bet ari tapat kà putns aiſlidinatees no weenas weetas uſ otru! —eets.

Kapèz kokeem lapas dſeltè un birſt?

Kà ſinams, rudens laikâ koku lapas ſaudè ſawu ſaļo krahſu un, raugotees uſ augu ſugu ſawadibam, waj nu nodſeltè, waj peenem ſahrtu, eedſelteni ſahrtu, waj ari kaſtanu krahſu. Scho pahrmainu iſſkaidro pa laikam tà, ka lapas nawezojotees, ſaudejot ſawu ſpehku un ſakaltuſchas — nobirſtot. Sinibai turpreti nepeeteek ar tahdu iſſkaidrojumu; ta peerahda, ka lapu krahſas mainiſchana un nobirſchana naw nekas zits, kà augu dſihwibas darbiba, kas paraſtâ kahrtâ noteek ſinamâ laikâ.

Eewehrojot gaiſmas eeſpehju wiſpahrigi uſ krahſam, domas zehlas, ka pahrmaina ſaules ſtaru ſtiprumâ un wirſeenâ, kas iſzekas zaur gada laiku mainam, nepaleek beſ eeſpaida uſ tà ſaukto „klorofilu" jeb weelu, kas atrodas lapâs un tahs ſaļi krahſo. Lapas pee ſareem, kas zauru waſaru mahkſligi bij aiſklahtas pret ſaules ſtareem, peepatureja ſaļo krahſu, lihdſ tahs nobira, kamèr turpat blakus lapas pee ſaulei pee-ejameem ſareem rudenî nodſelteja. Tapat lapas, kuru weena daļa pret ſauli ſtahweja aiſſegta un otra ſaulei atklahta, uſtureja ſaļo krahſu aiſſegtajâ puſê, turpreti atklahtajâ puſe nodſelteja waj noſarka. Tà tad ſaules ſtari ir weens no pamata zehloneem, kadèl lapas rudenî krahſu maina.

Franzuſchu dabas pehtitaji Soſirs un Schans Senebje pagahjuſcha gadu ſimtena beigâs uſgahja, ka beſ gaiſmas ir wehl ziti faktori par dalibneekeem pee lapu krahſu mainas, kimiſkas pahrwehrſchanàs lapu augu kanninâs ſazeldami.

Augu dſihwes likumi paſihſtami: gaiſmai wirſû ſpihdot ſtahdu ſaļajàs daļas ſadala ſewi uſnemto ogļuſkahbi ſkahbekli un oglradi; no oglraſcha iſzekas audi, kamèr ſkahbeklis, ſwabads tizis, peeweenojas atkal gaiſmai. De-Kandola pehtijumi peerahdija, ka, kad lapas ſahk ſaudet ſawu ſaļo krahſu, tad tani laikâ winas mitejas ſadalit no gaiſa uſnemto ſkahbekli, kas lapu kanninâs eeſpeeſdamees, ſaſkahbè ſaļi krahſoſchu weelu. Tà tad lapu krahſas maina rudenôs naw nekas zits, kà weenkahrſcha klorofila ſaſkahbeſchana. To it weenkahrſchi war peerahdit zaur to, ka iſkauſetâ ſahrmâ, ſahli eemehrzeta, nodſeltejuſe lapa tuhlin atdabun ſuwu agrejo ſaļo krahſu. Daudſ botaniki iſſkaidro lapu nobirſchanu zaur to, ka pee ſarineem ſahkot taiſitees pumpuri, kas aiſkawè baribas ſulu weelas noklùt lapâs. Profeſors Woſche atmet ſchahdu iſſkaidrojumu un peerahda, ka ſtarp ſaru un lapu kahtinu ſewiſchki augu-kanninu audi atronas, ko botanikâ dehwè par „parenhima", kas lapu ſmalkàs dſihſlites ſaweeno kà zements. Rudenî ſchis „parenhima" iſkalſt, lihdſ ar to ſuhd ſaite ſtarp ſarineem un lapam un tahm janokrit.

Krumeneeks.

Zik ilgi kuſtoni dſihwo,

par to kahds Anglu mahzits wihrs paſneedſ ſchahdas ſinas:

Lahzis, ſuns, wilks dſihwo reti ilgaki par 20 gadeem; lapſa dſihwo 14—16 gadus, kakis apmehram 14, wahwerite 7 jeb 8, ſakis 7 gadus, turpreim ſilonis daſchreiſ top 400 gadu wezs! Alekſandrs Leelais, Indeeſchus pahrwarejis, atnehma wineem kahdu ſiloni, kas bija ļoti duhſchigi pret eenaidneeku zihnijees un noſauza winu par „Ajakſu." Slawenais uſwaretajs ſiloni atlaida brihwâ, bet pirms uſ wina muguras lika uſrakſtit: „Alekſandrs Jupitera dehls, „Ajakſu" ſaulei nowehlejis!" Un redſi, ſchis pat ſilonis pehz 350 gadeem bija wehl dſihws!

Wiſtas ſamehrâ dſihwo ļoti ilgi, lihdſ 30 gadu. Apbrihnojami ir, ka purnradſis, kas ſilonam gluſchi tuwu rada, top tikai 20 gadu wezs. Sirgi reti kad paleek wezaki par 30 gadeem. Kameeli daudſreiſ paleek 100 gadu wezi. Kurwjê apgalwo, ka walſiwis ſaſneedſot 100 gadu leelu wezumu. Juhras zuhzinas ſaſneedſ lihdſ 30 gadu leelu wezumu. Kahds ehrglis preekſch kahda laika noſprahga Wihnê, 104 gadi wezs; kraukli paleek wehl wezaki. Kahds brunu rupuzis ſaſneedſa 107 gadu ilgu wezumu.

Kurpes-pakawi.

„Now. Wr." ſino, ka kahdas deenas atpakaļ, Gatſchinâ tapuſchi nobeigti mehginajumi ar Kondakowa kunga iſgudroteem pakaweem, apkalt ſirgus beſ naglu leetoſchanas. Wina iſgudrojums ſaſtàw iſ kurpes weidiga pakawa, kas weegli, weenkahrſchi un drihſâ laikâ peeleekams un nonemams. Kurpe ir weenkàrſchs pakaws, kuram peeſtiprinatas tahs dſelſsdaļas, kuras apnem un eeſlèdſ nagu. Pakawu peeleekot wajag pederi peeſtiprinat tikai pee kahdas ſtiftes un ſirgs ir gataws preekſch iſbraukſchanas. Mehginajumi peerahdijuſchi, ka ſchee kurpes weidigee pakawi iſpilda pilnigi ſawu uſdewumu. Eetaiſijums peeſtiprina pilnigi pakawu pee naga, tà, ka ſirgam, kahju kautkahdi uſminot, tas newar ne nokriſt, nedſ ſwabads tapt. Tahlak eetaiſijums apnem nagu tik mihkſtâ weidâ, ka zaur to netop padarits nekàds kaitigs eeſpaids.

kahdeem maises atlikumeem no tehjas un — preeksch ahrkahrtigeem atgadijumeem — tee eebahsa uf zeka ari seltu, t. i. weenu papira rubli un nonahza uf Kreewu beedribas twaikona „Zarewna“, kursch 11. aprili dewàs uf Aleksandriju. Tee paslehpàs, bes ka tos kautkas buhtu pamanijis, aiss uf kuga atrodoschamees tauwam un muzam — un ussahka laimigi sawu zelojumu. Bet zeká, starp Odesu un Konstantinopoli, tee tapa pamaniti. Weens no teem, ehstgribu nespehdams wairs waldit, gahja pee bufetes, gribedams par kahdeem zentimeem nopirktees wahritu rihsu. Bet ka tas nebij dabonams, tas gribeja apgahdatees ar baltmaisi. Pateizotees schim apstaklim, winu noslehpumainiba nu isskaidrojàs; sawadee zelneeki greesa uf sewi wisu klahtesoscho wehribu, bet Konstantinopolê, kur Kreewu konsulatam par to jau eepreeksch bij pasinots, kahds preekschà atsuhtitais tos sagaidija ar leelu ilgoschanos, kam tee tapa isdoti, kursch tad tos, kà „Nowor. Tel.“ sino, aissuhtijis atpakal uf winu dsimteni.

Leetus truhkums, kà „Birsch. Wed.“ sino, esot sajuhtams Jelzà, Orlà, Woroneschà un Samarà.

Berdijanskas, Dneprowas un Melitopoles aprinkòs plosijusès trihs deenas no weetas breesmiga wehtra, kas sehjam kaitejuse.

No Rigas.

Rigas Latw. teatri scho swehtdeen, 3. majà, ir pehdejà israhde schini sesonà, kura nolemta par benefizi direktoram Rode-Ebelin kgam. Israhdis lugu „Staburaga meitina“, kas tik daudz peekrischanas atraduse.

Rigas Latw. beedribas preekschneeziba scho otrdeen nospreeduse, schogad pirmo isbraukumu sakumòs israhkot uf Ligati, Ramas muischà. Isbraukums, ja buhs eespehjams, taps israhkots ap wasaras swehtkeem.

Sinibu Komisijas sehde peektdeen 24. aprili. Preekschneeks sinoja, ka manuskriptus eesuhtijuschi: 1) Fr. Tupejajs, Gaiku Brihezòs — 54 Latweeschu tautas dseesmas, salasitas Gaikeneekòs, Kursemê; 2) Trutscha Andrejs — „Latweeschu tautas dseesmas, usrakstitas Kuseneeschòs“; 3) Rubenu Peters — 3 burtnizas „Tautas dseesmas, salasitas Zirstu walsti“; 4) Marija Kerk — „Bebru muischas un tahs liktena apraksts“; 5) no nesinama eesuhtitaja zaur „Baltijas Wêstnescha“ radakziju — puhschkoschanas wahrdi, laimigàs deenas gadâ un zitadas mahnitizibas. — Musejam dahwinaja: 1) Sprogu Pahwuls, 5 sudraba un 2 wara monetas, lihds ar monetu aprakstu, kursch sastahdits pehz Graessa „Handbuch etc.“; 2) Kruhminu Jahnis, Drustu Aulu-Kalna Wez-Aulòs — 2 monetas, kuras usglabajuse Mahlpils Jaun-Leitenu wezà saimneeze Anna Tontschik: 3) nesinams dahwinatajs — 2 sudraba monetas. Grahmatas dahwinaja: 1) Igaunu mahzito beedriba Terbatâ: „Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat 1891. Dorpat, Druck von C. Mattiesen. 1892“ un Verhandlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat. Sechszehnter Band. — I. Heft. Dorpat 1891.“; 1) P. Garklaws Burtneekòs — „Образцы переводовъ священнаго писанія, изданныхъ великобританскимъ и иностраннымъ библейскимъ обществомъ“ (daschadi ihsi paraugi is bibeles, wisadâs walodâs), un „Likkumi, kas mahjas usraugeem wehrâ leekami. Jelgawâ, 1843. gadâ“; 3) Rudolfs Blaumanis — sawu jauno lugu „Launais gars“, tautas luga trijòs zehleenòs. Rigâ 1892. gadâ. R. Ruetza apgahdibâ“; 4) Melbarschu Martinsch, Skultê — „Magazin, herausgegeben von der Lettisch-Litterärischen Gesellschaft. Sechszehnten Bandes drittes Stück“; 5) J. Reinbachs — „1890. годъ въ сельскохозяйственномъ отношеніи; выпускъ III.; общій обзоръ года, часть II. С. Петербургъ 1892.“; 6) Maskawas Keisariskàs Arkeologiskàs Beedribas Wilnas Nodaka — „Сборникъ библіографическихъ матеріаловъ для географіи, этнографіи и статистики Литвы. Составилъ членъ-сотрудникъ С. Балтрамайтисъ. С. Петербургъ 1891.“ un „Протоколъ 5-аго засѣданія виленскаго отдѣленія предварительнаго комитета по устройству IX. археологическаго съѣзда въ г. Вильнѣ въ 1893. году, происходившаго 1-аго февраля 1892 года“, kà ari schahs nodalas 5. sehdes protokolu; 7) A. Webers — „Ustaws par Meerteesneschu spreeschameem sodeem ar 1890. gada turpinajumeem. Tulkojis A. Stehrste. Maksà 40 kap. Rigâ 1892. „Deenas Lapas“ apgahdibâ“; 8) Karta W. Hiersemana grahmatu tirgotawa Leipzigâ — katalogu par grahmatàm „Ornamentale Vorlagen Werke für das Kunstgewerbe“. — Pehz tam preekschneeks sinoja par kwihtem, kas eenahkuschas par isdalitàm studentu stipendijam scha gada pirmejâ zeturksnî. No VII. Rakstu krahjuma jau isslasita korektura 5. drukas loksnei. Tahlak preekschneeks sinoja, ka pee wina sakrahjuschees daschi Rakstu krahjumi, kurus beedri naw nonehmuschi. Nolehma, tos nodot Gehlina pahrdotawai komisijâ. — Aisputes skolotaju Kreewu walodas kursu apmekletaji 1890. g. Sinibu Komisijai bija atsuhtijuschi 43 rbl. kà atlikumu no israhkota konzerta, bet nebij peesihmets, kahdam noluhkam schi nauda ilsetojama. Tagad Sinibu Komisija bija sanehmuse rakstu, ka minetee 43 rbl. nolemti Derigu grahmatu apgahdaschanai, kadêl schi suma taps schai Nodalai izmaksata. — Preeksch skapju eegahdaschanas musejam atkahwa 340 rbl. leelu kreditu. — Par Komisijas beedreem usnehma: skolotaju Juliju Abolu un stud. med. Gustu Reinhardtu.

Rigas-Zehsu rajonâ tautskolu inspektors Jermolajs Grawits paaugstinats par kolegiju rahtu.

Rigas 1. gildes tirgotajs D. Essiedt kgs isgahjuscho zeturtdeen swineja sawus 25-gadu weikala pastahweschanas swehtkus.

Rigà Annai Holz kurators atwehlejis atwèrt diwklasesu priwat-elementarskolu.

Rigas Strehlneeku beedribâ eezelti: Dr. Arnolds Plates — par preekschneeku un O. Holtzmeiers — par preekschneeka weetneeku.

Rigas rikschbrauzeju beedriba scho swehtdeen israhko pirmo pawasara skreeschanos. Tuwakas sinas atrodas sludinajumòs.

Wahzu amatneeku beedribas amatneezibas skolas skolenus atlaidis scho swehtdeen, 3. majâ. Lihds ar to atklàs ari skolenu darbu isstahdi.

Beedriba, kura gahdà par neredsigo un wahjredsigo isglihtoschanu Rigas neredsigo eestahdê, isgahjuscho zeturtdeen, Doma museja telpâs, noturejuse sawu gada sapulzi. Is nolasità gada pahrskata par 1891. gadu redsams, ka neredsigo eestahdê, kuru wada Oskars Notnagels, pagahjuscha gada sahkumâ bijuschi 22 mahzekli, gada laikâ 4 jauni mahzekli peenahkuschi klaht un 7 isstahjuschees. Eestahdê mahzekleem mahza skolas mahzibas, suseklu seeschanu, klaweeru un zihteru spehleschanu un dseedaschanu. Kahds bijuschais eestahdes mahzeklis sawu amatu strahdajot ar wairak selleem un warejis pat apprezetees. Pagahjuschâ gadâ eestahdê darbu pagatawots par 5522 rbl. Eestahdes lidsekli, deemschêl, nebijuschi wisai sposchi, jo isdewumi pahrspehjuschi eenehmumus.

Plosta tilts pahr Daugawu schonedeł tapa jau eelikts.

500 grosi webschu, kà „D. Z.“ sino, ar twaikoni „Livland“ isgahjuscho sestdeen no Rigas aisweesti uf ahrsemem. Webschi pa leelakai dałai bijuschi tikai $1\frac{1}{2}$–2 zollus gari.

Mums nupat peesuhtita grahmatina, Kreewu un Wahzu walodâ, ar wirsrakstu: „Bads. Dsejojums no Wsewoloda Tscheschichina.“ Wahzisku tulkojis Wiktors v. Andrejanoffs. Grahmatina nowehleta Amerikaneem, kuri labibu dahwà Kreewijai. Eenehmums nolemts truhkumzeetejeem par labu. Katram, kas prot kreewisku jeb wahzisku, grahmatina silti eeteizama.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. „Widz. Gub. Awises“ redakzija sinojuse sem Nr. 449, ka „Rigas suhrmanu takse“ isnahkuse jaunâ isdewumâ ar pahrlabotu Rigas planu. Par to polizijai pasinodams usdodu eezirknu pristawu kungeem, atteezotees uf 14. paragr. nolikumòs par atklahtu braukschanu Rigas pilsehtâ, peekodinat wiseem suhrmanu weikalu ihpaschneekeem, ka ik katrs winu kutscheers, lihdsschinejàs wezàs takses weetâ top apgahdats ar weenu jaunu eksemplaru, kas dabonami manâ kanzlejâ un Gubernas Awises drukatawâ.

Sahdsibu useeschanas. Nakti uf 22 aprili Mescha eelâ, is pee mana Nr. 12 peederigeem schkuhneem issagtas wairak wistas un daschas Malwinei Reks peederigas sihkleetas. Uf Eruestines eelas, mescha tuwuwâ, naktswaktneeks Nikolajs Plokta Nr. 149, pamanija abus saglus un winam laimejàs teem sagumu atnemt. Sagli isbehguschi.

— Pilsonu eelâ, namâ Nr. 5 peemahjojoscha Marija Krasnikow sinoja Jelgawas Ahrrigas 2. eezirkna polizijas pahrwaldei, ka 23. aprili is winas dsihwokla, bes ka eelauschana buhtu isdarita, issagtas daschadas mantibas, ap 80 rbl. wehrtibâ. Aisdoms krita uf kahdàm schai paschâ namâ dsihwojoschàm seeweetem, pee kuràm isdarot kratischanas, kahdâ winu schkuhni tapa atrasta data no sagtàm mantam, ap 45 rbl. wehrtibâ. Dehł truhkstoscho mantibu atraschanas sperti peederigee soli.

— Nakti uf 24. aprili is semneeka Martina Weinberga dsihwokla, Adolfa eelâ Nr. 3, zaur uslauschanu issagtas daschadas drahnas un zitas mantibas, ap 50 rbl. kopwehrtibâ, no kuràm kahda data pee Swehtzelotaja eelas tapuse atrasta. Aisdoms kriht uf kahdu no apsagtâ pasihtu personu. Ismekleschana ussahkta.

— Rigas otràs gildes tirgons Wilhelms Petersons sinoja 9. aprili slepenpolizijai, ka 7. aprili is kases wina tschuguna un wara pretschu tirgotawâ, leelâ Maskawas eelâ Nr. 6 tapuse issagta 2. eekschsemes aisnehmuma bilete, ar seriju 315, biletes numuru 26. Aisdoms kritis uf nosudusscho mahzekli Aleksandru Fischeri, kursch, zaur polizijas telegrafisku pawehstijumu, Wilnâ tapa apzeetinats. Winu atsuhtija schurp uf Rigu, kur to 23. aprili slepenpolizijas nodalâ pahrklausija. Apzeetinatais atsinàs, ka isdarijis scho sahdsibu un issazija, ka bileti eekihlajis un naudu isdewis. Leeta nodota teesai.

— Gertrudes eelâ, namâ Nr. 24 peemahjojoschais Satschi un Mangubi tabakas fabrikas pahrwaldneeks Jekabs Mikels sinoja 24. aprili slepenpolizijai, ka winam is kahdas metala krahjlahdites issagti ap 100 rbl. skaidrâ naudâ. Slepenpolizija isdarija kratischanas pee apsagtâ kehkschas un atrada pee tahs wairak sudraba un selta monetas, kuras wina atsinàs saguse. Leeta nodota peenahzigâ weetâ.

Sagtu pretschu useeschana. Slepenpolizijas nodalas eerednis Beks atrada 23. aprili pee pilsehtas kanala malas, netahlu no Tukumas dselszeła stazijas, kahdu baki ar kurpneeku preezem, kuras, kà wehlak israhdijàs, bij nosagtas is kahda pretschu wagona un peederejuschas tirgonim Judelewitscham, pretschu wehrtiba — 50 rbl.

Sakerti sagli. 25. aprili slepenpolizijas agenti apzeetinaja kahdu polizijai jau pasihstamu sagli, kursch nesa rokà kahdu wara stopu, 3 rbl. wehrtibâ. Apzeetinatais istreiza, ka winsch tai paschâ deenâ stopu nosadsis uf Daugawas tirgus, kartupeku tirgonim Dawidam Konradam.

— Nakti uf 26. aprili naktswaktneeks Powilaitis apzeetinaja kahdu nepasihstamu zilweku ar daschadàm mantibam, ap 50 rbl. wehrtibâ. Kà wehlak israhdijàs, mantibas bij nosagtas Dsirnawu eelâ, namâ Nr. 66. Apzeetinatais atsinees un nodots teesai.

Islikts behrns. Gertrudes eelâ, namâ Nr. 2 koridorâ 21. aprili tapa atrasts ap 4 mehneschus wezs wihreeschu dsimuma islikts behrns. Behrns tapa nodots pilsehtas slimnizas dsemdeschanas nodalai.

Peepescha nahwe. 22. aprili Ilgezeema drahnu austawâ semneeks Martinsch Willers, 37 g. wezs, peepeschi nomira. Kà ahrsts isteiza, tad nahwes zehlons bijis sirdstreeka.

Paschnahwiba. 27. aprili, Sadownikowa eelâ, namâ Nr. 19, pee muischneeku kahrtas peederigà K. W., 23 gadus weza, sewi nogiftejàs zaur arsenika kausejumu. Paschnahwibas eemesslis wehl naw isskaidrojees. Lihkis taps ismeklets.

Ugunsgrèks. Jaroslawas eelâ Nr. 69, Balescha alus pahrdotawâ, 22. aprili, tà ap pulksten 12 nakti, zaur neapdomigu apeeschanos ar uguni bij izzehlees ugunsgrèks, ko mahjas eedsihwotaji bes kaweschanas nodsehsa, eekam bij padariti kahdi saudejumi.

(N. P. P. A.)

Grahmatu galds.

„Nokas grahmata preeksch Widsemes gubernas semneeku leetu komisareem, kuru pehz 1860. g. 13. nowembrî Wisaugstaki apstiprinajuseem Widsemes gubernas semneeku likumeem un wehlaki isdoteem pahrgrosijumeem un isskaidrojumeem, Widsemes gubernatora kunga usdewumâ, sastahdijis schtatsrats E. W. Jakobi. Tulkojis titularràts swehrinata adwokata paligs T. Ore.“ Sem schahda wirsraksta nupat isnahkuse Latweescheem loti nepeezeeschana grahmata, kahdu lihds schim par welti mekleja. Par winas nosihmi un swaru tulkotajs preekschwahrdòs issakas schahdi:

Latweeschu walodâ starp ziteem jau pahrtulkoti teesu likumi, t. i. likumi, pehz kureem teesàs wedamas leetas. Ir ari jau pahrtulkota Baltijas gubernu weetigu likumu sakopojuma treschà daka, kurà atrodas wispahrigee matrialee likumi. Bet sihmejotees uf Widsemes semneeku materialeem likumeem jasaka, ka lihds schim wehl truhka labaks tulkojums Latweeschu walodâ. Pastahwoschais 1860. g. Widsemes semneeku likumu tulkojums ir taisits jau preeksch kahdeem 30 gadeem, t. i. tai laikâ, kad wispahrigi Latweeschu waloda nebija wehl deesgan attihstita, un ir tagad pilnigi nepeeteekoschs un nowezojees. Bes tam schis tulkojums ari sen jau wairs naw dabujams. Tapèz bija zeeschi sajuhtama wajadsiba pehz Widsemes semneeku likumu labaka tulkojuma. Bet tapèz ka 1860. g. Widsemes semneeku likumòs jau ir isdariti daschadi pahrgrosijumi, papildinajumi un atzehlumi (tà par peemehru winòs ir pilnigi atzelti agrako semneeku teesu eestahschu likumi), es uehmos tulkot, dabujis wajadsigo atlauju, „Справочная книга для коммисаровъ по крестьянскимъ дѣламъ Лифляндской губерніи“ (Rokas grahmata preeksch Widsemes gubernas semneeku leetu komisareem), kuru tagadejà Widsemes gubernatora kunga usdewumâ 1889. gadâ sastahdijis schtahsràts E. W. Jakobi kungs un kurâ eeweetoti 1860. gada Widsemes semneeku likumi lihds ar wiseem pahrgrosijumeem un papildinajumeem un peesihmeti wisi atzehlumi lihds 1889. gadam. Bes tam Jakobi kunga „Rokas grahmatâ“ ihpaschi eewehroti likumi, kas sihmejas uf semneeku administraziju, uf pagastu walschu un semneeku leetu komisaru darischanam, kapèz gan autors ari buhs dewis sawai grahmatai augschâ mineto nosaukumu.

Beigâs norahdam uf sludinajumu schahs deenas numurâ.

Saimneezibas padomi.

Kà alu no skabbeschanas war issargat. Jau no sentschu laikeem ir parasts, tà dehweto „meestinu“ darinat. Wisàs godibàs un leelakòs swehtkòs reti atradisim Latweeschu mahjas tehwu, kam nebuhtu saldais meestinsch, kas daudz weseligaks nekà tà dehwetais „bairitis“. Bet daudzreiz, it ihpaschi wasarâ, siltâ laikâ, meestinsch drihz sahk skabbt. Pret meestina skabbschanu schahds lidsekliis israhdijees par derigu: Kad katlâ waj kubulâ apini sahk wahritees, tad jaeemet gabals tihru, baltu egles sweku. Naw jabaidas, ka zaur to alus garschu pasaudès.

Brandwins kà lidsekliis pret tschubskas kodumu. Slawenais dabas pehtitajs Brehms kahdâ weetâ raksta, ka loti labs lidsekliis pret tschubskas kodumu esot brandwins. Kad tschubska eekoduse, tad tik tuhlit wajagot sahkt dseret labi daudz brandwina un tik ilgi, kamèr sahkot reibt. Kad sakostais jau esot puslidz peereibis, tad dsihwiba wairs ne-esot breesmàs.

Labu sahbaku smehri war dabut, kad sawahra $\frac{1}{2}$ mahrz. leellopu tauku, 4 lotes terpentina un 1 loti waska un peeleek $\frac{1}{2}$ mahrz. siws trahna klaht. Zaur tahdu smehri teek sahbaki pasargati no plaisaschanas un luhschanas. Senceru Janis.

Kugneeziba.

No Kronschtates isgahjuscho swehtdeen Peterburgâ atbrauza trihs twaikoni, kà tad saktisme ar juhru ir swabada.

Tautas apgaismoschanas ministrija, tà „Birk.“ lasams, maksâ sawwalneeku slotei 4200 rbl., lai ta sawos kugòs usnem 10 juhrskolenus, katru uf diwi gadeem, lai eemahzitos praktiku. Juhrneezibas ministris tadêl islaidis schahdus nosazijumus: 1) Lai mahzibu apgabalu kuratori pee laika eesneegtu tautas apgaismoschanas ministram sarakstu par juhrskolu kreetnakeem mahzekleem, kuri buhtu zeenigi, ka tiktu usnemti sawwalneeku slotes kugòs; 2) lai sawwalneeku slote turpat eesneedz sinas par swabadàm weetam, pehz kam tautas apgaismoschanas ministrija swabadàs weetas isdalitu starp mahzibu apgabaleem.

Kugu sinas. „Austras“ sabeedribas barka „Jupiters“, kpt. Fr. Kagans, 27. aprili dewees zelâ ar balastu no Hawres uf Elsinori, tur sanemt ordri. — 3-mastu schoners „Kurländer“, kpt. E. Ertinsch, 28. apr., no Hulles braukdams, laimigi aissneedsis Kronschtati. — Dundagas 3-m. gaselschoners „Sirnis“, kpt. Eriwans, 24. apr. (6. majâ) isbrauzis no Newewsterwegas (Holandijâ) uf Leepaju. — Gaselschoners „Hans“, kpt. Abolinsch, 22. apr. (5. majâ) isbrauzis no Bordoas uf Libeku.

Islaischot jaunus nosazijumus par tirdsneezibas kugneezibu Baltijas un Melnâ juhrâ, nodomats, kà „Pet. Wed.“ sino, dibinat augstakas schkiras juhrskolas.

Par pasascheem twaikoni „Nadeschda“, kas 22. aprili no Rigas pa Daugawu brauza uf augschu, „D. Z.“ pasneedz schahdas tuwakas sinas: Twaikonis buhwets Lange un dehla kugu buhwetawâ, Rigâ, pehz jaunakas Amerikanu sistemas. Maschinai wairak nekà 100 sirgu spehku un tas war skreet 15 werstes pa stundu; brauzot tas eet tikai $16\frac{1}{2}$ zollus dsili. Twaikonis spehj usnemt wairak nekà 200 personas. Winsch kahrtigi braukschot pa Augsch-Daugawu, starp Disnu un Witebsku.

Lihds 29. aprili 1892. g. Rigâ atnahkuschi 192 kugi un isgahjuschi 150 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 3. majâ, plkst. 8 wakarâ: direktora Rode-Ebelin kga benefizе. Israhdis „Staburaga meitina.“

Wakejas wehstules.

M. E. — Pr. Rakstî sanemti.

D. E. — K. Nespehjam isleetot.

D. Jahnim — L. Dsejolu zeram turpmak nodrukat, bet kad? to nespehjam teikt, jo leelâ krahjums zitu preekschâ. Uf apsolitèem turpmakeem rakstèem gaidisim.

N. Martinam. Wispirms eemahzatees kaut zik pareisi rakstit un tad tik sahkat dsejas kalt. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 3. majâ 1892. g.

Jahna basnizà	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Lange.
Gertrudes basnizà	„	$\frac{1}{2}2$	„	A. Walters.
Jesus basnizà	„	10	„	Bergmanng.
Martin basnizà	„	9	„	Kehlbrandts.
Pahwila basnizà	„	$\frac{1}{2}9$	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizà	„	$\frac{1}{2}9$	„	Paukschens.

No ahrsemem.

Wahzija. Grafs Herberts Bismarks, kà is Wihnes sino, Fiumê saderinajees ar grafeni Hoiosch. Keisars winam nosuhtijis ar pascha roku rakstitu laimes wehlejumu.

— Ispanduschàs atkal no jauna walodas, ka grafs Kapriwi atstahschot walsts kanzlera amatu un wina weetâ nahkschot grafs Eulenburgs.

Austro-Ungarija. Wersetschâ (Ungarijâ) aprinka notara nams kapa ar dinamitu ussperts gaisâ, pee kam tomèr neweens zilweks netapa eewainots. Notars pee eedsihwotajeem bija eenists. Tahlak Wersetschâ notika dinamita sprahdseens kahda kalnraktuwu eeredna namâ, bet nenotika nekahda nelaime.

— Narajowas meestinâ, Galizijâ, kahdi 3000 semneeki usbruka Schihdu pahrdotawam un dsihwokleem, laupidami un postidami. Domà, ka uf scho nedarbu taudis usmuśinajuschi Schihdu pretineeki (antisemiti).

Franzija. Parisê 1. majâ uf eelam pahrdewa awisi „Dinamits“, kura drukata uf sarkanu papira un tanî peesoboti bailigee pilsoni un paschi anarkisti. Newar sinat, waj awises numurs sastahdits no anarkisteem jeb warbùt no kahda ar pelnas noluhku. Par isdeweju parakstijees Rawaschols un par redaktoru Gustaws Matjè. Pehdejais tagad usturotees Londonê un winu eeskata kà galwenako lihdzdalibneeku pee Rawaschola breesmu darbeem.

— Parisê, justizministrijâ isgahjuscho peektdeen eeradàs semneeks un prasija kahdus dokumentus; kad durwju sargs winu atraidija, tas isschahwa rewolweri un durwju sargu eewainoja rokâ. Semneeks, apzeetinats, isteiza, ka winsch zaur to gribejis tik greest wehribu uf sewi.

Anglija. Anarkistu laikraksta „Common weal“ redaktors un isdewejs tapa saukti pee kriminal-teesas dehł daschu usmuśinadamu rakstu nodrukaschanas. Redaktoru nosodija uf 18 mehnescheem darbu namâ; isdeweju attaisnoja.

Italija, kà sinams, peeder pee trejsabeedribas, kas winai maksâ daudz naudas, kara spehku usturot peeteekoschi leelu, kà to sabeedriba prasa. Bet walsts kase tukscha, kadêł nabaga taudis top apgruhtinati jauneem nodokleem. Tadêł naw nekàds brihnums, ka tautâ walda ihgnums pret trejsabeedribu, ko ari peerahda tas, ka nupat Rudinija ministrija gahsta. Pehz jaunakàm sinam, esot jau jauna ministrija sastahdijusès. Grafs Nigra usnehmees ahrleetas, Saraks — eekschleetas, E. Uena — finanzes un Dschioletti — walsts mantas. Jauna ministrija apnehmuses par to ruhpetees, ka walsts isdewumi nepahrsneegtu eenehmumus.

Bulgarija. Prahwâ dehł Bulgarijas agenta Walkowitscha nonahweschanas, teesa nosodija Merdschianu un Kristo ar nahwes sodu un abus brahlus Tufaktschijewus uf 15 gadeem pee spaidu darbeem.

Seemel-Amerika. Semkopibas ministrija sino, ka labibas un kokwilnas lauku plaschiba schogad masinajusès, nelahga laiks karwejis lauku apsehschanu; kweeschi tomèr stahwot labak, nekà pahra nedelas atpakal; ari rudsi drusku labojuschees.

Telegramas.

Peterburgâ, 29. apr. Greffers schodeen pehzpusdeenâ nomira.

Peterburgâ, 30. apr. Peterburgas jeparkijas komitejai preeksch palidsibas sneegschanas eedsihwotajeem no neauglibas peemekletòs apgabalòs, eenahza ap 439,500 rbl., no kureem jau 381,000 r. isleetoti.

Londonê, 12. majâ (30. apr.) Salisberis sanehma deputaziju no Londonas amatneeku beedribam, kura isskaidroja, ka strahdneekeem wajadsigs eewest 8 stundu garu darba laiku. Salisberis atbildeja, ka winsch juhtot lihdsi strahdneeku tiktenam, bet newarot peekrist winu domam, sawu mehrki sasneegt zaur streikeem. Zaur to wini panahksschot tik to, ka darba deweji atstâj dsimteni un wini paschi palikschot bes maises.

Izpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 30 апрѣля 1892 г.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetâs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtâ un no pulkst. 5—7 wakarâ
Wehwer-eelâ Nr. 6.

Skultes
pagasta walde isdos **jaunas pases** 11., 12. un 13. majâ sch. g. Nires mahjweetâ, Rigâ, un winas apkahrtnê dsihwodameem scha pagasta lozekleem, pret nodokłu un peeweschanas naudu famakfu.
NB. Familijas saslahwi jausdod.
Pagasta wezakajs: M. Sniker.
2 Skrihw.: J. Wihtols.

Sehns
preeksch dahrsa war tuhlit peeteiktees Dubultôs, Dahrsu eelâ Nr. 2.

Mahja ir lehti pahrdodama Nordekumuischâ Purwju un Pinkumuischas eelu stuhri Nr. 2. Kruhmiņ.

Restorazija.
Leels lokals, derigs restorazijai, ir isihrejams Masl. Ahrrigâ, Witebskas un Kalnu eelu stuhri, pretim jaunajam tirgus plazim.

Isrentejams
kahdas 212 puhrw. leels **upes plawas gabals.** Tuwakas sinas **Nopaschu pilsmuischâ**, zaur Ogres staziju. 1

Ihstu
Dalmatijas kukaiņu pulweri,
kamparu, 2
kodu papihru,
kodu uhdeni,
kodu pulweri,
Indijas kodu pulweri,
naftalinu,
kampara-naftalinu,
Indijas gaisu tihritoju,
terpentinu u. t. t.
peedahwâ
Adolfs Wetterichs,
9, Zuhku eelâ 9.

Zaur scho eewehlu preeksch nahkamâs wasaras 2
ihstâs Steiermarkas

iskaptis,

ihstos Strahlsuntes un **labakos Batawijas iskapschu strihkus, amerikaneeschu iskapschu galodinas** un **labakâs Anglu zirpes**, kâ arî **garâs Westfahles labibas iskaptis** un **ahmarus preeksch iskapschu kapinaschanas.**
Waldibas atlauta
schaujamo un spridsinaschanas pulweru pahrdotawa.
Johannes Mitschke,
tehrauda, pretschu un eerotschu nogulditawa.

Mahlderu krahsas, 2
terpentinu,
lihmu,
firnisu,
bronsu, wisadâs krahsâs,
laku, daschadu,
eltu krahsas, pilnigi sagatawotas preeksch nokrahsoschanas,
peedahwâ
prowisora
Ph. Blechman'a
apteeku- un krahsu-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 9, blakus Jakscham.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda grahmata:
Turaidas jumprawa.
Stahstinsch no Widsemes wezeem laikeem, tautas brahleem par labu farakstits no
J. Dauge.
Maksa 15 kap.
Ernsts Plates.

Otrà Rigas krahj-aisdewu beedr.
(Rigâ, Rigas Latweeschu Beedribas namâ.)

Bilanze
30. aprilî 1892.

Debet.	rbl. kp.	Kredit.	rbl. kp.
Kases rehkins	387 51	Beedru dalibas rehk.	22,835 —
Aisdewumi pret kihlàm .	153,576 —	Noguldijumu rehk. .	154,585 33
Tekoschi rehk. zit. bank. .	1,600 63	Augstu augstu rehk. .	935 96
Aisdewumi pret galw. . .	28,070 —	Renschu rehk.	6,493 02
Sihku isd. rehkins . . .	1,490 16	Sihku eenehm. rehk.	930 59
Inwentara rehkins . . .	655 60		
	185,779 90		185,779 90

Beedriba maksà par noguldijumeeem uf weenu gadu $5\frac{1}{2}$% un nem par aisdewumeem pret obligazijam un wehrtspapireem 7% un pret galwoschanu $7\frac{1}{2}$% gadâ.

Wisi noguldijumi schajà beedribà ir atfwabinati no krona nodokleem.

Walde.

Zaur scho pasinoju, ka es sawu scheit atrodoscho weikalu sem firmas
„Gulbja-Apteeka,"
schodeen efmu pahrdewis
apteekerim N. Kieseritzky k.
Rigà, 1. majâ 1892.
A. Frederking.

Sihmedamees uf augschejo pasinojumu, zeen. publiku luhdsu, lai no manis usnemtai apteekai, **kuras labà slawa jau no feneem laikeem pastihstama,** un kuras scho zeeti nodibinajuschos slawu wiseem spehkeem zentischos usturet, parahditu ustizibu tik pat leelâ mehrâ, kà manam preekschgahjejam.
Rigà, 1. majâ 1892.
N. Kieseritzky.

Rigas rikschbranzeju beedriba
Swehtdeen, 3. majâ sch. g.

1) Skreeschanàs atklahschana preeksch sirgeem, kas dsimuschi Baltijas gubernâs. I. godalga 75 rbl. II. godalga 25 rbl. Tahlums 2 werstes.
2) Sazensibas skreeschanàs preeksch sirgeem, ne ahtrakeem par 6 min. I. godalga 100 rbl. II. godalga 50 rbl. 2 no 3 reisam. Tahlums $1\frac{1}{2}$ werstes.
3) Weenjuhgu skreeschanàs preeksch sirgeem, ahtrakeem par 5 min. 50 sek. Nolikums ir 6 min. I. godalga 150 rbl. II. godalga 50 rbl. Tahlums 3 werstes.
4) Rikschjahschanàs preeksch kungeem. 2 godalgas. Tahlums 2 werstes.

Skreeschanàs eesahksees plkst. 3 pehzpusdeenà.

Makfà: Loschâs — 1 rbl. 50 kap., tribinê — 1 rbl., sehdu weetâs — 50 kap., stahwweetâs — 30 kap.

Lehti, labi un derigi!
Kà sewischki eeteizamus peedahwà
„Laferma" sabeedriba
nupat kà isnahkuschos
papirosus
„Grafskija", 25 gabl. 15 kap., 10 gabl. 6 kap.,
„Swet", 10 „ 5 „
„Atlasnija", 10 „ 3 „
kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedf isdewumus.
Dabujami wisâs **kolonial-tirgotawâs** un
„Laferme" sabeedribas noliktawâ,
Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 26.
P. S. Top luhgts raudsitees uf to, ka banderole nebuhtu saplosita.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas
Jaunàs Widsemes
Dseesmu grahmatas
wisadôs eesehjumôs.
Ernsts Plates.

Gases un uhdens wadu eetaises. Masgaschanàs eetaises.
Masgaschanàs galdus.

Peedahwà ff sawa bagata krahjuma
tehja
un
kasija maschinas,
saftes
un
supas katlus,
kaferokus
un
tehjas kallus,
schelèjas
un
kuhku formas
u. t. pr.

Twaika, gases un uhdens krahnus un **wentilus.**
Steeptas kapara, dselss un alwas truhbas
wisadâ leelumâ, pee tahm peederoschus
fitingus
un
fasona gabalus
u. t. pr., u. t. pr.

Klosetus un uhdens nolaischanas weetas. Uhdens notezeschanas wadus if mahla, tschugguna, dselss un kapara truhbam. 1

Ar scho pasinoju, ka no manis tulkotà
Rokas grahmata
preeksch Widsemes gubernas semneeku leetu komisareem
ir isnahkusi un ka esmu winu nodewis F. Gehlina kga general-komisiâ, Rigâ, Terbatas eelâ Nr. 20.
Makfà: ne-eesfeeta 175 kap., eesfeeta — 2 rbl.
T. Ore.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêk mums eespehjams, ar katru eeschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medatam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumà** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Jauns
preeksch
pawasaras un wasaras laikmeta.
Peedahwajam muhsu bagatigo
drehbju stofu
krahjumu jaunakôs mustrôs, krahsâs un melnus,
wilnainu muselinu
preeksch drehbem un bluhsem,
sàtinu, zefiru un batistu
jaunakâs krahsâs,
kretones un katunus
it ihpaschi leelâ musturu iswehlê.
Tahlaki peedahwajam
tihrwilnainu bukskinu
preeksch paletoseem, schaketeem un uswalkeem,
par ihsti lehtàm zenam,
leetus-mehteku stofus
leelumà un masumà.
Herzenberg un Meyerowitz,
leelajà Grehzineeku eelâ Nr. 25.

Rigâ, Kungu eelâ № 22, Rigâ, Hafferberga namâ.

No Baltijas audeklu un dsiju manufakturas sabeedribas, Kengeragâ,
par fabrikas zenam
dabujami
audekli un dsijas
wisàs leelakàs Rigas manufakturas pahrdotawàs, kà ari noliktawà pee
K. Lorch & beedr.,
Rigâ, Kungu eelâ Nr. 22,
pahrdodami.

Saules-fargus
par fabrikas zenam
pahrdod
Otto Spilker un beedr.,
Schahlu eelâ Nr. 2.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:
Septini maises kurwji,
kas nekad naw istukschojami. No M. Kaltina. Otra druka.
Maksà 5 kap.
Semneeks un Ligers.
Weesoschanàs Rigâ. Lustes-spehle peezôs gabalôs.
Maksà 15 kap.
Sinas
par to flepkawu Beresowski, kas Parisê uf muhsu Keisaru Aleksandru II. schahwis. Latwifki pahrzehlis E. Dûnsberg.
Maksà 10 kap.
Ernsts Plates.

Adažu pagasta namà
10. majà s. g.
Bazars ar dzeedaşanu.
Eenakums labdarigeem merkeem.
Sakums pulkst. 11 preekspusd.
Ee-eja: 10 kap.
Pec tam:
Deja
pee **ragu muzikas.**
Ee-eja: kungeem 40 kap., damam 25 kap.
Adažu pag. valde.

Печатать разрѣшается. Рига, 1 мая 1892 г. — Рижскій Полиціймейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.